

Latweefchu Awises.

Nr. 28. Zettortdeenâ 9tâ Juhli 1836.

J a u n a s i n n a.

Pehterburgas awisès laffa: 1835tâ gaddâ pee-
dsumme Tulas gubernementi (Kreewu-semme)
25,725 wihrischi un 24,219 seewischi, pa-
wiffam 49,944 dwehseles, un 11,914 pahri
tappe laulati. — Mirruschi 18,630 wihrischi
un 18,632 seewischi, pawiffam 37,262 zilweki,
prohti 12,628 wairak dsummuschi ne kâ mirru-
schi. Mirruschu starpâ bija 30 zilweki, kas 100
gaddus bija fadsihwojuschi. — Kreewu tizzibu
peenehme 4 Luttera tizzigi un 6 Rattoli. B.

S t a h s t s.

Pehterburgas awisès no ta gadda 1829 laffiju
weenu stahstu, fo ir mihleem Latweefcheem
gribbu isteift, tadeht, kâ daschu labbu mahzibu
no ta warr neuntees.

Tirols-semme, kas Wahzu keiseram pee-
derr, dsihwoja wehl preeksch 7 gaddeem weens
neredsigs wihrs, Mattihs Winkler wahrda,
kas wairak ne kâ 20 gaddus bija bijis par pasta-
wihru, jeb par grahmatu nesseju. Tobrihd tas
bija 61 gaddu wezs, bet azzis tam jau triju deenu
wezzam bija ismaitatas zaur aplamu ahrste-
fchanu, un abbas nabbadsinam pawiffam iste-
zejuschas. Tehws un mahte, gaujschi nabbaga
laudis ne warreja behrnam nefo affstah, un to-
mehr schis paaudsis to par leelu kaunu turreja,
nabbagôs apfahrt staigah un flinkodams ar dee-
deleschanu maifi pelnitees, un tadeht labprah
gribbeja kautkahdu darbu eemahzitees, kas tam
buhu warrejis pahrtifchanu doht; bet nefas
tam neredsgam ne isdewahs. Pehz tehwa un
mahtes mirschanas tas basnizâ behdigi Deewu
luhdse, winnam sawu schehligu paligu doht pee
ta ammata, fo tas bija isdohmajis usneuntees,
prohti par pastineeku apfahrt staigah. Wiffi
winna kaimini par to smejhahs, kâ neredsgs par

tahdu berreschoht un tomehr schis wehl to paschu
deenu eesahze sawu staigafchanu un gahje us to
pufsohtru juhdses tahlu pilsefhtinu Mattenberg.
Kaimini, kaut gan smejhahs, tatschu tam dewe
kahdu apstelleschanu mehginadami, kâ tas tiks
apstellehts, un redsi! — wifs tikke riktigi is-
darrihts, tã kâ pehz gadsfahrtas jau nefur lab-
baku un ustizzigatu pastineeku ne warreja at-
rast, kâ scho Mattihfu. Tã nu schis neredsgais
24 gaddus bes misseschanas ikneddelas eet us
Mattenbergu sawu kurwi us plezzeem nesdams,
ar garru speeki rohka zellu taustidams. Us scho
zellu tam zaur 5 zeemeem jaet; nefur tas ne
malbahs neds kawejahs, un pehz 6 stundehm
aisnabzis, wiffu riktigi isbarra, wiffu eepehrk,
kas tam bij teikts, un to bes zittu lauschu paliga
aismakfa, kâ peenahfahs, wiffabus naudas-
gabbalus ar taustifchanu itt labbi isfehirdams.
Wiffu eepirzis pats katru leetu sawa kurwi ee-
pakfa un mahjäs nahzis, bes sajukschanas un
famifchanas katram to eedohd, fo tas bij apstel-
lejis. — Pehz laika tas wehl usnehmahs tah-
laku zellu deht astelleschanahm staigah, un gahje
us to leelaku pilsefhtu Hall, kas 4 juhdses tabla,
un fur tam zaur 10 zeemeem un zaur to pilsefht-
tinu Schwaz jaet, un tomehr aisgahja un at-
nahze bes maldischanas. — Brihnum's irr re-
dseht, kâ apdohmigi tas proht zellu greeft ka-
tram braujejam, woi jahjejam, nefur peedur-
damees.

Kã tohti schis Mattihs Winkler apfaune ne
ween tohs, kas no flinkuma un palaischanas ar
wesselu meesu kâ deenas-sagli apfahrt wasajahs,
no zitteem pahrtifchanu luhgdamees, un no
winnu sweedreem itt weegli un plaschi dsihwo-
dami, bet ihpafchi arri tohs, kas kautkahdas
meefas-faites deht tulisht dohma, tee nu ne war-
roht wairs ar kahdu gohdigu darbu, tã kâ ar

addischanu, wehrpschanu, tishflu-meschgischanu, wirwju- un wihschu-pibschanu, jeb — kad redsfigi irr — ar behrnu-mahzischanu paschi sawu maifiti pelnitees; teem nu brihw effoht par ubbageem taifitees, apfahrt deedeleht pee basnizas durwim stahweht, jeb arri to prassiht, lai pagastis wiannus barro, jebfchu tee wehl daschadi spehtu ko labbu pasrahdaht, un paschi sawu maifi ar gohdu pelnitees! — Kà lohti tas firdi reebj, kad pee Leifchu rohbescheem us muhsu tirgeem reds ubbagus leelôs pulkôs no Leifcheem atnahkam (jo muhsu paschu nabbadsini ne deedele pa tirgeem), no kurreem daudsi wehl warretu buht itt labbi strahdneeki, bet kas tomehr ne kauhahs ar leelu brehtschanu us katru sohli laudim wirsü krift, un dahwanas luhgtees, ko tik bagatâ mehrâ ar sawu beskaunigu darbu falaffahs, un tâ fakfoht zitteem ispeesch, ka brihscham ar tahm augssi peekrautus wesumus pakkat weddahs, pee kurreem wehl trihs, tschetri ar to fallassitu maifi labbi nobarroti fineni peeseeti, ko tee pehz par dahrgu naudu pahrdohd, kas no teem atkal frohgôs tohp ispliheteta. — Grehts, tahdeem palaidneekem wehl ko doht, ko labbak sawa pascha pagasta pateefigeem wahrgulischeem warretu peemest. Kaut jel muhsu muishas-waldischanas tahdus beskaunigus no sweschumu atnahdamus ubbagus no saweem tirgeem listu nodsiht, un labbak no kahda waktineeka kahdu krahshanas-lahditi listu us sawu tirgu turreht, kurrâ dasch labh, — lai tikfai no scheem beskaunigeem sweschem deedelneekem tâ ne tiftu puhlehts, jeb dasch zits, kam kahda pahrdohschana woi eepirfchana labbi isdemusees, — labpraht sawu dahwanu eemestu, scha pagasta nabba-geem par labbu! —

E. M — r.

✓ Meschu walloba kaiminu starpâ.

(Stattees Nr. 27.)

(Beigums.)

Anfs. Lai fungi paleek sawâ gohdâ, brahl, kam tohs apsmeeht! — Es ittin meerâ buhdams ar sawu semneeka kahrtu un ammatu, it teescham ne gribbu par fungu buht. Bet ja tawh buhtu, tad tew wehl aisleehtu —

Jurris. (runna starpâ preefsch fewis nurdedams) Kahdu jaunu leetu nu wehl dabbuschu mahzitees? —

Anfs. Waffaras swehtkôs tawas mahjas puschfoht ar meijahm — un Jahna wakfarâ, Jahna sahli plaut eefsch mescha.

Jurris. Wilki! par tahdu masu leetu ir paschu swehtu tizzibu nizzinaht! — ak tu pagans! meschus scheblo, bet par tizzibu ne behda.

Anfs. Ekfur masa leeta, kad par wissu leelu pagastu, fur ween durwis un wahrtri, tur diwas meijas statta; woi to warr isfkaitiht zik jaunu kohku ar to subd no mescheem? — Un atkal Jahna sahli plaujoht pa meschu, to gan par sahli sauz, leela pufte arri mescha sable, pukkes un lappas irr; bet zik jaunu ohsolu kohzinu libhs noptauj un pahrness us mahjahm, woi ohschus, klawas, leepas, blihgdnēs 2c. 2c. 2c., ko eesprausch laidaru stenderôs, woi pahr sehtswahrteem ar galleem kohpâ faseen. Un kam laudis to darra? — Ko muldi brahl, par tizzibu? Woi ta kreetna lahga tizziba, kad zerre ar to flimmibas un sehrgas nowehrst no lohpeem, lai tesmini swehtiti un lohpihi prischi un spehzigi buhtu, ka jauni kohki ap mihlu Jahna laiku, — jeb kad dohma un tizz ar to wissadu zittu nelaimi, ugguns grehtu, saglus un paschu launu aistreekt, lai ne eenahk pa mahjas wahrteem? — Tizziba gan irr, bet deemschehl par kaunu un grehtu leeka mahnu un blehnu tizziba irr, wezzu wezs eeraddums un atleekums no tumfcheem paganu laiteem wehl, bet ne kriftiga, kas mahza Deewam pawehletees, un to tizzigi luhgt un peesaukt, lai farga, lai swehtibu dohd un palihds pee labba darba, un tad peefohbina lai zilweks pats muddigi strahda, gudri fargahs no nelaimes, ar apdohmu prahtigi dsihwo, un kad nestunda kahda tam useet bes pascha wainas ar Deewa sinnu, tad lai tahdu Deewa peemefschanu paness ar pasemmigu firdi un pazestigâ rahmâ prahtâ. Schè tew skaidra taifniba par tizzibu, ja gribbi sinnaht. — Kad es pamohdohs tad muhsu mallâ wissapfahrt basnizas wehl puschfoja ar meijahm. Bet prahtigi fungi libhs ar mahzitajeem atstahje un aisleedse scho mescha

pohstu, un woi par to Deewa wahrbi sudde no basnizahm, jeb masaf smehtibas mums taggad nahf no tizzibas nokohpschanas basnizâ, ne ka to brihd kad ar meijahm puschkoja? — Ne ka, eeraddums brahl! flifts eeraddums ar wiffahm meijahm un Zabna sabli, un zittadi ne, — pee tam paleeku, un tas mans galla wahrds, jeb-schu wehl dauds fo warretu peeminneht un stah-sliht ar fo laudis apgrehkojabs prett mescheem.

Jurris. Man arri wairs ne gribbabs dsir-deht tawâs jaunâs leetas un sinnas! tu jelle runna tâ, itin ka pats wairs ne buhtu semnes-wihrs no muhsu fahrtas, bet semneekam par kaunu un skabdi ween, un allasch par apsmeecku. Bet par fungu grehkeem prett meschu ne wahr-dinu ne fakkî; woi ta irr taifna walloda, fo? — Woi tad pareiffi, kad naudasfabrigi fungi til brihnum dauds malkas un balku ar plohteem us pilsehtahm nolaisch, un pahrdohd? jeb kad neeka swju un suschu pehz uppes un paschu Daugawu ifgaddus no jauna aisdambe ar wiffahm un tazzi? — fo? — Tu Deewin! — kas tur meschu iseet, un zittahds pohfts mescham ar to, ne ka ta masa leeta, kas semneekam waijaga pee sawas masas mahju buhschanas! — Bet tu jau semneeku prettineeks effi, fo tē wehl run-naht! —

Anfis. Naw teefa, ne esnu! — Bet kas man kaisch par kungeem, fo ar sawu mantu darra, fo ne darra! woi tad mesch teem ne pee-derr? — Tad nu pascha mesch, pascha skabde, pascha luste, pascha labbums. Bet kâ tu atkal fakkî: masa leeta effoti kas semneekam wai-jaga, un fo tas mescham par pohstu darra. Woi tad weens pats semneeks pasaulē? Woi ne irr zitti fimti jubfu pagastâ ween? — un wiffi tâ darr un dsihwo pehz tehwo tehwo eeraschahm ar meschu, libds kamehr waldneeki zeeti aisleeds un sohda. Zebē nu, bet tew al-lasch ma sa le eta! Saleez kohpâ wiffus greh-kus prett meschu fo tew esnu minnejis, un ap-dohma ka ne tiffai weens pats bet tuhftofchi wehl tâ darra, un par negohdu ar mescheem dsihwo, tad naw wairs ma sa le eta.

Jurris. Warr buht, zeenigs kungs! — fo buhs darriht!

Anfis. Klau nu, mehditais! nu jau manni apsmiej no Deewa teefas! Patlabban wehl grib-beju ar tewim runnaht, pahz zeplischeem rijâs, pahz seeksteem un kohkeem ar fo linnus apfloh-dseet uhdeni, pahz scheppereem, pahz gannu un peegulneeku ugguneem, pahz sahrkeem, pahz nekasteem (srittuleem) ritteneem un raggawahm, pahz stihpahm, pahz kohku traufkeem, pahz geif-stehm, schuhpuleem un lihsteem un dauds tah-dahm leetahm, fur wehl leelas wainas pee mums reds, fo gan warretu labbaki eetaifht un meschus taupiht — bet woi tad wehrti ar tewim runnaht? — Tu jau pagallam sihwâs effi palizzis, un ne gribbi wairs dsirdeht. Tad labbak neko wairs ne teifschu, woi jelle fahksim fautes deht mescheem! —

Jurris. Palikkim labbi draugi! jeb-schu tu meschu schehlotaîs, un es meschu pohstitaîs un leels grehzineeks tawâs azzis. Gessim nu katrs sawu zeltu, brahl! faulite jau leelâ gabbalâ, un man jasteidsahs ka meschafargâ manni atkal ne useet pee luhkeem! —

Anfis. Tapat arri man jasteidsahs; jo zee-nigs mescha kungs manni jau gaidihâs un wehl man gabbals fo staigaht libds tai weetai, fur meschu tihri. —

Jurris. Tad nu: ar Deewu, kaimin! zittu reis warri wairaf wehl stahstih ja gribbi, klau-fischu atkal bes dusmahm (taifahs aiseet). —

Anfis. Pagaidi wehl masu brihtinu, brahl! Einnu ka manna lihse man jel buhs kahdu blaschkiti pee zibbas klacht likkufi, kâ mihta see-wina labpraht mehds darriht, kulli fataifidama preeksh mannis kad pee gruhda darba man jaet us ilgu laiku; un scho reis 3 deenas blakku tur strahdasim meschâ (mekle sawâ kulle). Teescham tâ irr — raug schē! Nu schē tew, nodferr labbu malzinu schapat no buddelites, noskallo dusmas, un lai aug jauni meschi! —

Jurris. (blaschkiti pee muttes lizzis fakka smees damees) Lai aug, semneekam fo pohstih! —

(pabsehri, atdohd trauzinu un fakka) Valbeew's brahl! —

Anfs. (dser un fakka) Lai aug, fo taupiht un fargabt preeksch behrnu behrneem lai ne falst un muhs ne lahd.

Jurris. Labbi, mannis pehz, lai arri ta paleef. Bet nu, wessels! jaect. —

Anfs. Wessels pats, ar Deewu! —

Un nu draugi schfibrabs; Jurris fleppen lihbe kluffinam pa mescha beesumceem us luhkeem — un atkal Anfs pa stiggu us leelzetta puffi. —

R. S — 3.

Teesas flubdinafchana s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c., tohp no Palangas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas tainas prassifchanas pee ta Palangas fainneeka Chbaineeka Jahna Wajinora buhtu, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 1mu September 1836 pee schihs teefas peeteiktees. Palangas pagasta teefa, 1ma Juhni 1836. I

(R. S.) ††† Fahseps Wajinor, pagasta wezzakais. (Nr. 134.) E. Colon, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu bewaji ta Jaun=Swirlauku muifchas wezza fainneeka Ranku Krischjahna, pahf kurra mantu schodeen konkurse nospreesta, tohp usaizinati, 6 neddelu starpâ pee schahs teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klauffhts.

Amburgas pagasta teefa, 20ta Juhni 1836. 3
Krischjahu Krastin, pagasta wezzakais.
(Nr. 202.) E. J. Bronowski, pagasta teefas ffrihweris.

No Amburgas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas tainas prassifchanas pee ta nomiruscha Jaun=Swirlauku muifchas fainneeka Maischelu Pahrup Krischjahna buhtu, usaizinati, 6 neddelu starpâ pee schihs pagasta teefas peeteiktees, ar to pamahzifchanu, fa tee kas ne peeteiktees, wehlaft wairs ne taps peenemti. La lihds arridsan tohp wiffi tee, kas peeminnetam Pahrupam fo parrada buhtu, usaizinati, sawus parradus aismaksaft, kas ne peeteiktees, tam

buh's bubbulti sawi parrabi pagasta teefai jaatlihdfina. Zo buhs wehrâ nemt!

Krohna Amburgas pagasta teefa, 27ta Juhni 1836. 3
††† Steppin Pehter, peefshdetais.
(Nr. 206.) E. J. Bronowski, pagasta teefas ffrihweris.

Tas, kam bruhns firg's, 16 gaddus wezs, subdis buhtu, kas preeksch 2 mehnescheem pee ta pee Leelauges peederriga Starra Krohga peelihdis, tohp us-aizinahs, sawu firgu 4 neddelu starpâ prett barroschanas atlihdfinafchanu pretti nemt, jo pehz schi termina peeminnehts firg's pagasta lahdei par labbu uhterupê pahrhohts taps.

Leelauges pagasta teefa, 3schâ Juhli 1836. 3
(R. S.) ††† Mikkil Markewig, pagasta wezzakais.
(Nr. 103.) E. Schabert, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi 8ta Rewisiones laikâ pee Pohpes dsimt's pagasta peerafitti, lai tee buhtu pawiffam zittos pagastos usnemti, jeh tikfai us laiku tur aisgahjuschi, tikfabb wihrischi fa seewischi, tohp usaizinati, talabb fa jauna usnemifchana schinni gaddâ Pohpes pagastâ buhs, neween scheitan peefazzitees, bet arri par tam gahdaht, fa wiffuwairaf teem wihreem buhtu ffaidras parahdischanas fihmes pahf tam, kurrôs zittos pagastos tee buhtu usnemti. Schihs parahdischanas fihmes wajadfigas, fa warretu tahs Krohna maksafchanas labbaki ielihdsinaht, un zittas lectas kas pagastam peekriht, no jekotra prassift.

Pohpes pagasta teefa, 25ta Juhni 1836. 2
††† Uns Kohrsche, pagasta wezzakais.
(Nr. 113.) U. Schnee, pagasta teefas ffrihweris.

Jelgawas Latweefchu draubses rihta mahzitais W. Pantenius taggad dschwô ffrihwera eelâ, ne tahlu no basnizas, blakkam tam leelam dseltenham muhretam suhra=nammam. 2

Nelaika ffohlmeiftera kunga Hentsch, atstahtha atraitne Jelgawâ, kam no dauds behrneem, kas pee wianas nelaika wihra ffohlâ bijuschi, maksfa nahfahs, luhdsahs tahs zeenigas pagasta teefas, tohs wezzakus peefpeest sawus parradus atlihdfinaht, un to naudu pee Jelgawas rihta mahzitaja W. Pantenius noboht. 3

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu angftas waldischanas puffes: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.